

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ΄.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 23 ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΤΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 483

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ — Σ. ΛΑΙΜΠΕΡΤΗΣ. 'Ο 'Αρχι-
συντάχτης.
ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ. 'Η 'Αλήθεια.

ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ. Τὸ συμπόσιον.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ. 'Ο Βενιζέλος ἐδῶ καὶ στήν
Κρήτη.

Γ. ΚΑΜΠΥΣΗΣ. Τὸ δαχτυλίδι τῆς μίνας (συνέχεια).

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Θεατρικά — Προποτυπίες.

Ν. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ. Τριλογία.

Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. 'Ο μουγκός.

SIMPLEX. Γὰ τὰ νησιά.

Α. ΤΡΑΝΟΣ. 'Η φιλοσοφία στὸ Πανεπιστήμιον.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ. — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ —
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΔΩ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Φίλε κ. Ταγκόπουλε,

Δίχως ἄλλο τὸ ψυχικὸ τρικύμισμα τῆς Κρήτης εἶναι μεγαλειότερο καὶ ἀπελπιστικώτερο ἀπὸ ὅ,τι ἐφάνη στήν ἀρχή. Τόσος καιρὸς ἐπέρασε ἀφ' ὅτου μᾶς ἐπαρουσιάσθη σὺν ἐπιφοβώτερο παροξυσμῷ τοῦ καὶ ἰδοὺ τὸ Κρητικὸ γράμμα πὺν ἐδημοσιεύθη στὸ περασμένον φύλλο τοῦ «Νουμά» γὰ νὰ μᾶς πείσῃ πὺς ὄχι πειὰ πρὸς τὸ γαλήνεμα πηγαίνομε, ἀλλὰ πρὸς τὴ φουρτούνα, φουρτούνα ψυχικὴ καὶ μυαλικὴ τόσο γενικὴ ὡστε ἀνεκάτεψε σύγκορμα καὶ ἀνθρώπους σὰν τὸν κ. Χρηστουλάκη. Ἐπειδὴ στὸ 1909 ὁ «Κήρυξ» ἔγραψε πὺς «καμμιά δύναμη δὲν θὰ σταθῇ ἱκανὴ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ νὰ πᾶνε στήν Ἑλληνικὴ Βουλὴ μεθ' ἑαυτοῦ» καὶ ἐπειδὴ ἀκόμα τότε ὁ κ. Βενιζέλος ἦτον αἰσιδόξος γὰ τὴν θέσιν τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος, ὁ κ. Χρηστουλάκης θεωρεῖ τὸν σημερινὸ Κυβερνήτη τῆς Ἑλλάδος ὡς τὸν κυριώτερον αἴτιον τῆς ἀυλιότητος καὶ τῆς κακομοιρίας πὺν δέρνει τὴν Κρήτη. Τί τρομερό, τί ἀκατανόητο, τί παράλογο πρᾶγμα ἔκαμεν ὁ Βενιζέλος ὅταν ἔλεγε σὺν «Κήρυκα» πὺς ὁ Κρητικὸς λαὸς θὰ στείλῃ ἀντιπροσώπους στήν Ἑλληνικὴ Βουλὴ; Μήπως δὲν εἶπε κάτι τι πὺν ἔγινε; Ἄλλ' ὁ κ. Χρηστουλάκης θαρρεῖ ἴσως πὺς μὲ τὸ νὰ τὸ εἶπῃ τοῦτο ὁ κ. Βενιζέλος, ὅπως καὶ μὲ τὸ νὰ φανῇ αἰσιδόξος τότε γὰ τὴν Ἐνωσι-ἐδημιούργησε τὴν σημερινὴ νευρικὴ ἐξάντληση τῆς Κρήτης. Δὲν παραξενεύομαι μὲ τὸ πὺς ὁ κ. Χρηστουλάκης ἀποδίδει τόσην ἐπίδραση εἰς ἕνα ἄρθρον, πὺν ἄλλως τε ἔμπορεῖ νὰ εἶχε καὶ ἕναν ἄλλο λόγο, τὸν λόγον ὅσης ἠθικῆς πιέσεως τῆς Εὐρώπης. Ὁ κ. Χρηστουλάκης ἔμπορεῖ νὰ παραγνωρίσῃ τὸν οὐσιαστικὸν αὐτὸν σκοπὸν, πὺν ὁ κ. Βενιζέλος οὔτε σὺν σημερινῷ

κίνημα τῶν Κρητῶν ἠρνεῖται, μολονότι τοῦτο δὲν ἤξερεν ἕως πὺν νὰ σταματήσῃ. Καὶ εἶναι ἀκόμη ἐλεύθερος ὁ κ. Χρηστουλάκης νὰ θεωρῇ τὴν τατινὴν αἰσιδοξίαν τοῦ κ. Βενιζέλου γὰ τὸ Κρητικὸν ὡς ἀδικαιολόγητον ἀφοῦ φαίνεται εἶναι τόσο μυστήριον γὰ αὐτὸν τὸ νὰ ἔχῃ ἕνα ζήτημα στροφᾶς πρὸς τὴν ἀποτυχίαν καὶ τὴν ἐπιτυχίαν, πρὸς τὴν ὁποίαν τότε ἤγγιζε τὸ Κρητικὸ ζήτημα τόσο πολὺ, ὡστε κανεὶς νὰ μὴν βρῖσκαται οὔτ' ἐδῶ, οὔτε στήν Κρήτη, οὔτε στήν Εὐρώπην πὺν νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ἰδέαν ὅτι εἴμεθα στὰς παραμονὰς μιᾶς ὀριστικῆς λύσεως. Εἰς τὸν κ. Χρηστουλάκην ἕμως δὲν στέκει ἀπὸ τὴν ἀπατηλὴ αὐτὴν περίοδον τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος — διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς ὁποίας ἄλλωςτε ὄχι μόνον ὑπαίτιος δὲν εἶναι ὁ κ. Βενιζέλος ἀλλὰ καὶ ἐπίμονα ἀντετάχθη, χαρακτηρίσας τὸ πρᾶξικόπημα τοῦ 1908 ὄχι ἀπλῶς ἄκαρπο, ἀλλὰ καὶ **τυχοδιωκτικὸν** — νὰ πηδᾷ ἀμέσως στήν πολιτικὴν τοῦ κ. Βενιζέλου, ὡς πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὸ μεταξὺ ἔμεσολάβησαν κάποια ἄλλα γεγονότα, πὺν παραξενεύομαι πὺς τὰ προσπερνᾷ ὁ κ. Χρηστουλάκης.

Ἄς τὸν βοηθήσομε νὰ τὰ θυμηθῇ, νὰ τὰ ζυγίσῃ καὶ τότε νὰ μᾶς εἶπῃ ἂν ὁ κ. Βενιζέλος ἐξενέυρισε τὴν Κρητικὴν ψυχὴν ἢ ἐπάλαψεν ἡρωϊκᾶ νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ στήν πραγματικότητά ἀπ' τὴν ὁποία τὴν ἐσκάρισεν ἢ ἀθλία πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὸ ζήτημα τῆς Σημαίας. Πὺς ἐπολιτεύθη ὁ τότε αἰσιδόξος Βενιζέλος σὺν ζήτημα τοῦτο πὺν ἦλθε ὡς ἀναποδογυρισμὸς τῆς Κρητικῆς ὑποθέσεως, ἀπὸ τὴν θέσιν σὺν ὁποία τὸ εἶχε τοποθετημένον ἢ αἰσιδοξία τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς; Ἐπάλαψε νὰ ἢ ὄχι ἀνάμεσα σὺν ἀλαφιασμένον πλῆθος γὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἀνακατοχὴν γὰ τὴν ὁποία τόσο συστηματικᾶ εἰργάσθη ἡ δημοκοπία γύρω ἀπὸ